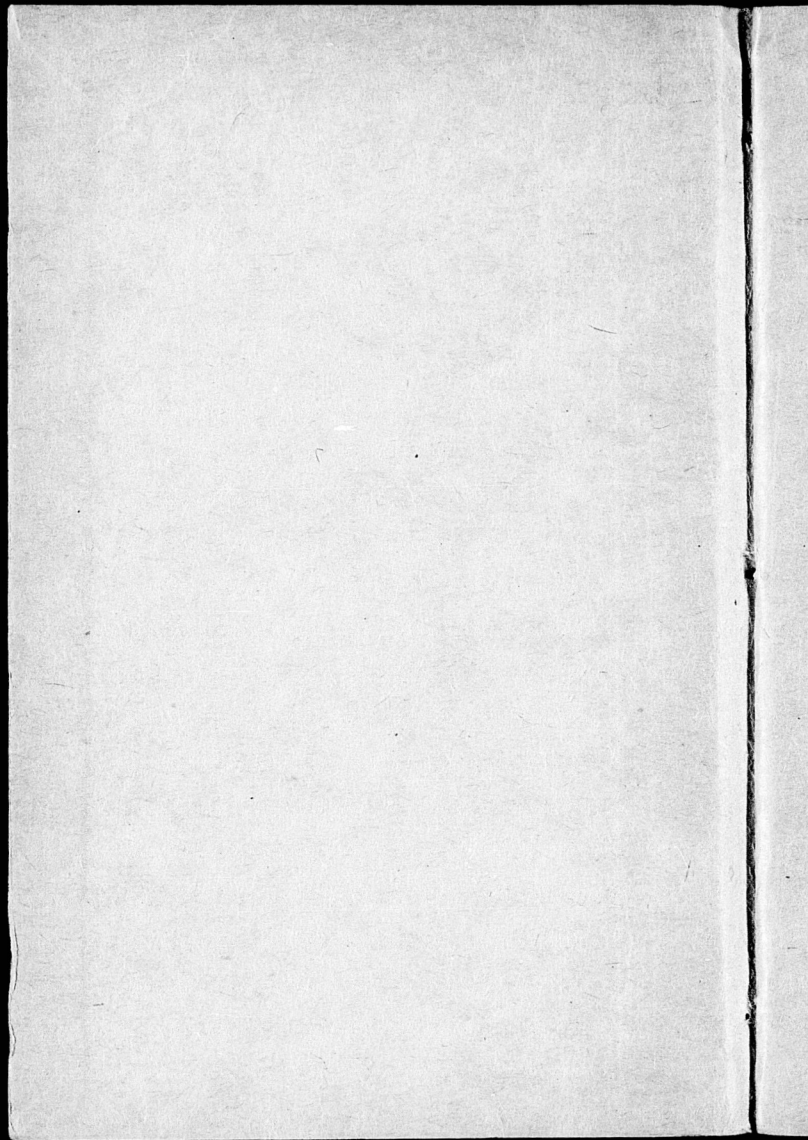
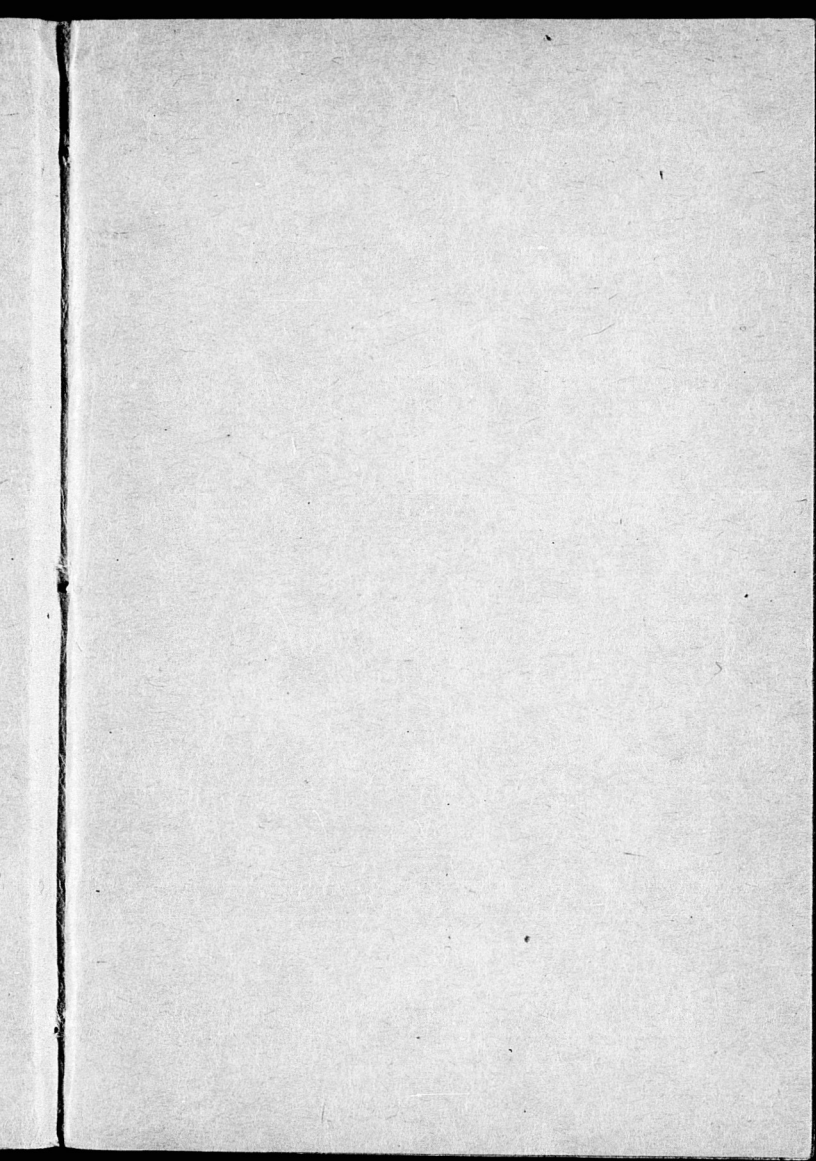

C
236 x

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

2856 029 4

No. **C**
236
236

GEWAKKELIJK

HUISBOEKJE

VOOR DEN

LANDMAN.

VAN VIJFTIG GENEESMIDDELEN

VOOR

KOEIJEN,

DOOR

EEN KUNDIG HUISMAN

*die een verzameld, waarvan de
Proefondervinding zijn
bevonden.*

Te Deventer,

bij P. DE LANGE,

L. 1840

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

2856 029 4

No. **C**
236
[redacted]

GENAKKELIJK

HUISBOEKJE

VOOR DEN

LANDMAN,

VAN VIJFTIG GENEESMIDDELEN

VOOR

KOEIJEN,

DOOR

EEN KUNDIG HUISDIER-
ARZT

*zijne verzameld, waaraan hij
Proefondervindingen zijn
bevestigd.*

Te Deventer,

bij P. DE LANGE,

1840

Gezegend is de koe,
Met alle vier haar beenen,
Want boter, kaas en melk,
't Komt alles uit haar speenen.

B
50
bij
mi
Apo
gen
naa
zelf
I
ik
bru
gro
iet
en
die
K

VOORBERIGT.

Waarde Landgenooten !

Hier biedt men U een Gemakkelijk Huisboekje van 50 Geneesmiddelen voor Koeijen aan en waarvan vele bij proefondervinding zijn goed bevonden, het zijn mijn kostbare Remediën, zoo dat men geen halve Apotheek of winkel in zijn huis noodig heeft, in tegendeel kan men veel van 't goed, dat ik opgeef op naastgelegen plaatsen krijgen, en veel heeft men zelfs in huis.

Ik verkies niet openlijk met mijn naam te pronken, ik heb dit laten drukken zoo als ik hetzelfde jaren gebruikt en voor mij opgesteld hebbe, het zal mij het grootste genoegen zijn, door deze eenvoudige middelen iets toe te brengen tot ons gemeenschappelijk welzijn en mij hiervan te kwijten maakt mijn pligt uit, en die te volbrengen maakt weder mijn genoegen uit.

Van welk een groot nut het groeijen en bloeijen der Koeijen is, begrijpt elk ligt, en welk nadeel derhalve

verwaarloozing van of aan deze allernuttigste Beesten doet, is gemakkelijk na te gaan.

Ziet daar de reden, die mij bewogen hebben, dit Boekje algemeen verkrijgbaar te maken.

Gebruikt dan dit aantal Geneesmiddelen zoo als zij U hier worden voorgesteld en aan de hand gegeven, tot het algemeen en uw eigen welzijn.

Ontvangt ze met die toegenegenheid als ze U worden aanbevolen, leert zoo het welzijn uwer Beesten kennen, en vaart wel.

DE HUISMAN.

7
nee
12
mu
uur
dan
we

ker
bo
vo
het

van
oo
wo
bla
à c
is

esten

dit

ls zij

ven,

rden

nen,

GEMAKKELIJK

HUISBOEKE

VOOR DEN

LANDMAN.

*Raad voor Koeijen, die met het licht
blijven staan.*

Zoo uw koe met het licht blijft staan, neemt 2 mengelen karnemelk, 8 groote of 12 kleine ruijen, een hand vol salie, een musje wijn-azijn, laat dit te zamen een half uur koken, en als het laauw is, doet er dan een kop vol raap-olie in, roert hetzelfde wel, en geeft het de koe in.

*Voor Koeijen, die aan de Melk
blijven leggen.*

Neemt een vierendeel bakelaar, twee stukken brood, een mengel hier, een half kop boter, laat dit een half uur koken, smeert voor 4 stuivers altea op het kruis, en droogt hetzelfde met een kool vuur in.

Voor de blaar der Koeijen.

Wanneer er groote blaren onder de tong van een koe komen, als een wind-ei, of ook wel onder de staart, als gij dit gewaar wordt, zoo neemt een schaar, en knipt de blaar door, en wrijft daar dan zout in, twee à drie dagen lang, zoo gij dit in tijds doet is uw koe behouden. Goed bevonden.

Voor de pof der Koeijen.

Wanneer uw koe aan de pof is, wordt zij aanstonds zeer dik, als gij dit gewaar wordt, zoo haalt direct de tong uit de mond, en bijt daar een stukje af, dan zal uw koe aanstonds dun worden, maar zoo gij dit met een schaar of nijptang deelt, zal niet baten, heb dit bij ondervinding, doch als boven goed bevonden.

Voor bloedziekte der Koeijen.

Zoo uw koe niet eet, dat zij schijnt ziek te zijn, voelt dan met uwe regterhand tusschen de linker voorbout en de ribben in, wanneer het hart daar zeer sterk slaat, zoo moet gij denken, dat zij aan het bloed is, dan moet gij haar bloed laten aan de linkerzijde van de hals, en nemen daar bloed af naar uw goeddunken, doch zoo het gebeuren mogt, dat gij geen bloed genoeg daar krijgen kunt, dan moet gij het op andere plaatsen zien te krijgen, en zoo uw koe dan nog niet beterd, moet gij haar deze drank maken, een lepel vol Feneetse drieäkel, twee musjes wijn-azijn, een oords kop vol pekkel, mengt dit te zamen onder elkander, en geeft dit uw koe koud in. Goed bevonden.

Voor vurige ziekte der Koeijen.

Zoo uw koe met vurigheid is beladen, dan moet gij met de linkerhand tusschen de regterbout en de ribben van uw koe voelen, zoo het hart daar slaat, zijt gij daarvan

verzekerd, dat uw koe groote vurigheid bij zich heeft, maakt dan een drank klaar gelijk zoo even van het bloed geschreven heb, en geeft uw beest dezelve koud in, dan moet gij het een dag of twee aanzien, en zoo het dan niet betert moet gij haar wrangen, met goede wrangwortel in de borst of achter in haar bil, en wel op deze manier, neemt dat vel en snijdt daar een gat in, boort het met uw vinger na omhoog, neemt half wegen uw vinger wrangwortel, en buig die in een klein bosje, steekt hetzelfde in dat gat en stop daar wat haar op, dat het niet uitvalt, doch dit haar moet van dezelfde koe komen, tusschen de hoornen of van de staart. Goed bevonden.

*Om velerlei ziekten der Koeijen te
leeren kennen.*

Als uw koe niet lust te eten, en gij denkt, dat zij ziek is, zoo voelt haar na het slaan van het hart, zoo dat aan de linkerzij slaat is het bloed, maar zoo het hart aan de beide zijden slaat, dan is er vurigheid bij, en zoo het hart aan de rechterzij slaat, dan is het vurigheid alleen, zoo het bloed alleen is, kan het met laten wel geholpen worden, maar als er vurigheid bij is, moet gij het bloed maar wat aftappen, maar niet zoo veel als een koe, die aan het bloed is, en deze drank maken: een half sleepje wijn-azijn, en een oords kop vol pekkel, met een groote tinnenlepel vol Feneetse drieäkel, deze drank kunt gij uw koe ook geven, die

aan het bloed, en aan de vurigheid te zamen ziek is. Goed bevonden.

Voor zeere speenen der Koeijen.

Zoo uw koe zeere speenen heeft, zoo smeert dezelve met roze-marijn de altea en tritrum onder elkander gemengd. Goed bevonden.

Voor wind of wee buik der Koeijen.

Als uw koe met wind of wee buik beladen is, dan komt zij veel te leggen en weder op te staan, en smijt de achterste beenen na de buik, dan moet gij een weinig bloed aftappen, en geven haar een half pintje anijs in, en dekthaar heel warm toe. Goed bevonden.

Voor de sprouw aan der Koeijen voeten.

Wanneer uw koe aanstonds begint te hinken, zoo voelt haar naar de voet; zoo dezelve dik en warm is, dan is het de sprouw dat dikmaals uit het bloed ontstaat, neemt dan een scherpe beitel met een houten hamer, en slaat van de binnenste groote klaauw een eind af, tot dat hij sterk bloed. Goed bevonden.

Voor het longenvuur der Koeijen.

Wanneer uw koe aan het longenvuur is, dan staat zij zeer dun, hoest, kwijlt en steent veeltijds, en zoo het hart slaat aan de regterzijde van de koe, dan moet gij haar een weinig aderlaten, en steken haar een wrangwortel in de borst bij het linker voor-

been, of in de bil, en deze drank ingeven, een lepel vol Feneetse drieäkel, een half sleepje wijn-azijn, en een oords kop vol pekkel, 't is goed zoo er geen geel haar bij is, maar dat daar bij zijnde, helpen geen Medicijnen. Goed bevonden.

Voor de wolf der Koeijen.

Zoo uw koe aan de wolf is, dan mag zij niet rijzen, dat ontstaat haar in de staart, en dat in het lange haar, daar wordt de staart slap en bol, zoodat het been daar uit is, als men dit dus bevind, zoo moet men in de staart daar zij bol is, eene lange snee insnijden, tot dat het vlies door is, en binden daar een doek met zout en zeep om, altijd goed bevonden.

Voor bloed pissen der Koeijen.

Zoo uw koe bloed pist, dan moet gij haar ten eerste een weinig bloed aftappen, dat het bloed maar geroerd is, en neemt dan een metje tarwe meel met allé, beslaat dat in heete melk, bijna zoo dik als of gij daarmede pannekoeken wilt, maar gij moet daar een musje boom-olie in roeren, geeft dit te zamen uw koe in, zoo gij dit bij tijds verrigt. Altijd goed bevonden.

Voor Koeijen die aan de schijt zijn.

Zoo uw koe aan de schijt is, dat de materie zeer dun is, en het beest ook vrij dun, neemt dan een metje tarwe meel met 6 à 8 henne eijeren, beslaat hetzelfde in warme

zoete melk, geeft of giet dit de koe in, het is dikwijls goed bevonden, maar zoo dit niet helpt, neemt dan dit navolgende middel bij de hand, twee handen vol klijfsbladen snijd die fijn, een metje brouwers mout, en een oords kop vol wit duinzand, kookt dit een kwartier uur in ruim sop, geeft dit uw beest in, het is een best doch uiterst middel, zoo het eerstgemelde niet helpt.

Voor Koeijen die verstopt zijn.

Wanneer uw koe verstopt is, zoo neemt voor een stuiver mosterd, en een sleepje karnemelk, zet het op vuur, roert het wel onder elkanderen, tot dat het warm is, giet dat de koe in, 't is veelmaal goed bevonden.

Anders.

Ik heb er wel vele geholpen met een half pond raap-olie, en een half pond boter onder elkander warm gemaakt tot dat de boter gesmolten is, laat dit te zamen koelen, tot dat gij het dogen kunt, en dan ingeven, het is ook veelmaal goed bevonden; zoo er dan geen afgang is, moet gij het plegtanker er na toe zetten, dat is twee handen vol peperwortel, en twee handen vol zuring, dit te zamen klein gesneden, kookt dit in een mengelspot vol bier, bijna een half uur laten zieden, maar gij moet die pot digt toe dekken, om de walm daarin te houden, al-zoo die de grootste kracht aan de drank geeft, dit dus gekookt, dan moet gij de wor-

tels of het loof uitknijpen, en doen daar een half pond boter in, men gebruikt des zomers het loof, en des winters de wortels, geeft dit de koe in, en dekt haar wel toe, zoo zal zij in den tijd van 6 à 8 uur wel afgang krijgen, anders moet zij sterven, doch als bovengemeld verscheiden gered.

Voor Koeijen, die men meent dat aan de schijt zijn.

Het gebeurt veelmaal dat men meent dat de koe aan de schijt is, om dat zij van haar stel is, en niet veel eet noch herkaauwt, dit ontstaat, dat de blaadjes pans verstopt zijn, gebruikt hiervoor een weinig aple-koliekwint, 't is goed bevonden.

Om een koe, te doen ontsluiten.

Als uw koe toebereid is om te kalven op zijn tijd, en niet wel ontsluit, zoo moet gij nemen een kop vol karnemelk met vier lood Spaansche zeep, twee lepels vol zeeschuim, die wel sijn gestoten of geschráapt zijn, geeft het de koe in. Goed bevonden.

Voor Koeijen die aan de Melk blijven liggen.

Als uw koe gekalft heeft, en aan de melk blijft leggen, en niet kan rijzen, zoo voelt haar na de staart of de wolf daarin is, als de staart niet slap is, zoo voelt haar na het hart, als dat sterk slaat, moogt gij vrij denken, dat zij aan de melk leidt, dan moet gij de koe in de melk aderen, aan wederzijden een waterpot vol bloed aftappen, geeft

haar een weinig daarna, wat tarwe meel in zoete melk beslagen, smeert wat altena op het kruis en droogt het met een kool vuur in, en dan vooral om de twee uur haar melken. Goed bevonden.

Voor zware kog der Koeijen.

Zoo uw koe zeer sterk hoest of koft, neemt dan mos van eikenboomen en muizen ooren, die zoekt men aan wallen hollen beneden aan de duinen, snijdt het beide wel fijn, en geeft een handje vol onder wat zemelen, meel of zoo gij het de koe het best kunt inkrijgen. Goed bevonden.

Voor de kog der Kalveren.

Wanneer uw kalf aan de kog is, neemt een ketel vol zoetewaai en kookt daarin wat Alandswortelen, wat Angieloka wortelen en een weinig wrangwortel; geeft of giet het tweemaal daags twee koppen vol warm in, zoo lang tot het genezen is. Goed bevonden.

Voor Koeijen die niet kunnen pissen.

Zoo uw koe, paard of eenig beest niet kan pissen, dan moet gij twee handen vol pieterselie nemen en dezelve fijn snijden, kookt ze dan in een mengel bier, geeft dit uw koe in, het is dikwijls goed bevonden.

Voor digte speenen der Koeijen.

Wanneer uw koe digte speenen heeft, het zij van vurigheid of digte speenen, zoo dat gij geen melk uit dezelve krijgen kunt, om

dan die melk uit die digte speen te verdrijven, en in de andere speenen over te brengen, die nog goed zijn, om uit te melken, zoo neemt dan olie en eek van rozen, te zamen een half musje voor de speen, maar wilt gij de melk uit twee speenen overdrijven, dan moet gij eens zoo veel hebben, smeert de digte, of zeere speen met deze kwantiteit, maar ziet vooral toe, dat gij de speen of speenen, die melken wil, niets aansmeert, anders zou de melk van de zeere speenen daar niet inkomen, en de digte of zeere speenen, moet gij tweemaal daags met deze olij en eek smeren, en hiermede 4 à 5 dagen lang aanhouden, het is dikwijls goed bevonden.

Voor de drop der Koeijen.

Als uw koe de drop heeft, zoo moet gij haar in de melk-aderen laten, aan die zij daar het beest de drop heeft, en smeert dan alle meeie met versche koestront daar de hardigheid of de drop is. 't is goed bevonden.

Voor Koeijen, die met het ligt blijven staan.

Als uw koe gekalft heeft, en dan met het ligt blijft staan, zoo neemt een metje groene erwten, kookt eerst de helft, en om een half etmaal de andere helft, doet er ieder reis een goed stuk van uw vetste spek in, kookt het vooral in ruim sop, en geeft dat sop uw koe in, het ander is goed menschen eten, het bovengemelde goed bevon-

den, en de beste raad die ik er nog ooit voor gevonden heb.

*Voor Koeijen die te weinig bloed
in het lijf hebben.*

Zoo uw koe nieuw bloed van nooden heeft, om hetzelfde aanstonds te doen was-
sen, zoo neemt een mengel best oud bier,
met twee à drie pond roggenbrood, en een
half kop boter, kookt dit te zamen, tot dat
het brood murf en het bier lemig wordt,
laat hetzelfde koelen, tot dat het beest het
dogen kan, geeft of giet dit de koe in, en
dek haar wel toe, zoo zal er in de tijd van
3 à 4 uur wel bekwaam bloed in haar zijn.
Goed bevonden.

*Om gaten, zwellen of builen van Koeijen
te genezen.*

Als uw koe eenige gaten of zwellen die
doorgebroken zijn of doorgesneden of versche
wonden heeft, wascht die dan met schapen-
pis schoon uit, met een doekje of spuit,
zoo gij er het best kunt bijkomen, neemt dan
een weinig terpentijn, een lepel vol boom-
olie met een fingerhoed vol zout, en zoo veel
schapenpis, als terpentijn, boom-olie en zout
te zamen, minder of meerder na dat de ga-
ten zijn, groot of klein, maakt de voorge-
melde kruiden ziedend en giet ze in de ga-
ten of wond, spuit of bet het met een linnen
doekje, dat vet in deze kruiden is gedoopt,
of zoo gij het anders best kunt inkrijgen,
verbind haar dan om de zes of acht dagen,

ten zij het groote of kwade gaten zijn, die verbindt men dan 2 à 3 maal, dit is een voornaam middel en hier te land weinig of niet bekend en goed bevonden.

Voor Koeijen die vervangen zijn.

Wanneer uw koe vervangen is, dan is zij stijf zoo dat zij kwalijk gaan kan of rijzen, ik heb er wel gezien die in het geheel niet bleven liggen en rijzen kon, die ik nog weder met Gods zegen gezond maakte, met bloedlaten, en een drank van een pintje Fransche wijn, met een oords kop vol specie uit uw gemakhuisje onder elkanderen in een pot die wel toegedekt is over het vuur, daar na de wijn uitpersen, en dat vogt de koe ingeven of ingieten, en haar wel toedekken, goed bevonden ook voor paarden.

Voor de dolle kol der Koeijen.

Indien uw koe aan de dolle kol is, dat schort haar in het voorhoofd op of aan het vlies van het brein, daar dan eenig bloed vergaart is en dat begint te reuren, dan begint het beest te razen, of het dol en bezeten is, zoo dat men haar wel aan 2 à 3 touwen moet vastbinden: geeft haar dan een sneede in het voorhoofd tot aan het been toe, steekt dan een eiken pennentje onder het vel, en dan dat gat voorts vol brazilikum met wat wrangwortel er onder, mede voor paarden goed bevonden.

Voor de oogen der Koeijen.

Wanneer uw koe of eenig ander beest zijn blind geworden, het zij door vliezen of door parels, of dat de appel is wit geworden, dan moet gij hen in de oogen aderlaten, tusschen het oog en het neusgat, en dat oog dan tweemaal daags met witte bereide salpeter die wel fijn gestoten is in dat oog blazen, of met een veertje instrijken, maar gij moet dat veertje met uw mond nat maken, en doopen het in de gestoten salpeter, strijk dan 2 à 3 maal elke reis de oogleden, ook kan men fijn geschraapte zeeschuim gebruiken, mits op dezelve manier; het is goed.

Anders.

Ik heb ze ook wel geholpen met oogwater in Maart's sneeuwwater toegemaakt, zijnde een half lood nagelen en een stuiver wit koperrood, en eens zoo veel wit gedraaide stok-suiker, met twee pintjes sneeuwwater, maakt daar een veertje in nat en wascht de appels der oogen tweemaal daags. Goed bevonden.

Voor Koeijen, die aan de galziekte zijn.

Als uw koe de galziekte heeft, loopt zij te steenen, en somtijds wat te eten, en het hart is aan beide zijden stil en gerust, dan is de gal, wel zoo groot als een mans hoofd, zoo gij daar in tijds bij zijt, is daar wel raad voor, laat haar in de aderen, tapt bijna het beest twee koppen vol bloed af,

neemt dan twee musjes wijn-azijn met een tinnen lepel vol Feneetse dricäkel, roert dit beide onder elkanderen, geeft of giet dit de koe in, heb hetzelfde verscheidene keeren gedaan en goed bevonden.

Voor verrukte leden der Koeijen.

Als uw koe de leden zwaar verrukt heeft, zoo dat men er geen zetten aan weet, stoof dan die leden met warm gemaakt pekkel uit uw kuip 2 à 3 maal daags; een best, doch eenig middel dat ik weet en goed bevonden.

Voor Koeijen, die de horens zijn afgebroken.

Als uw koe een of twee horens zijn afgebroken, het zij door- of afgestoten of eenig ander ongeluk, zoo het bloedt, dat moet gij eerst doen ophouden, en dan die stomp smeeren met hetzelfde goed, als van de gaten en wonden vermeld is, om de 2 of 3 dagen; doch men moet die niet binden, maar alleen vet maken. Goed bevonden.

Voor Koeijen, die de sprouw aan de voeten hebben.

Als uw koe de sprouw aan haar voet of voeten heeft, en de voorste klaauw niet is afgehakt, gelijk als voren is gemeld, maar verzuimd is, zoo dat de materie reeds tusschen de klaauwen zich openbaart, dan moet gij het weeldrig vleesch met de materie er uit halen, en smeert het dan ook met hetzelfde goed, voor gaten en wonden aangeprezen, maar het moet heet zijn, en eens

of tweemaal gesmeerd worden, doch niet binnen de week. 't Is altijd goed bevonden.

Voor miersheid der Koeijen.

Zoo uw koe miers is, dat zoo trekt zij van de melk, en loopt dun over het veld, en eet heel schaars, voelt haar dan naar het hart, zoo dat nog tamelijk stil is, dan kunt gij haar wel helpen met oud hooi zoo zij in de weide loopt, 2 à 3 malen, zoo zij dan niet betert, moet gij deze drank maken: een tinnen lepel vol Feneetse drieäkel en een oords kop vol pekkel uit uw vleeschvat, mengt dit te zamen onder elkander, geeft of giet haar dit koud in; 't is zeer goed, maar zoo zij op stal staat, dan gebruikt men wel turfmollem, en daar wat zout onder geroerd is ook goed, men kan ze ook wel helpen met rapen of koolsbladen, met zand of asch uit de kolk, daar de natuur maar trek toe heeft; het geen men dient te onderzoeken. Goed bevonden.

Voor vurige monden der Koeijen.

Als uw koe vurig van mond is, zoodat de tong hard, stijf en dik is, en haar mond in het geheel rood is, zoo dat er veel slijmigheid uitloopt, wascht dan de mond schoon met wijn-azijn en zout onder elkander gemengd twee à driemaal daags. Goed bevonden.

Voor aambeijen der Koeijen.

Als uw koe eenige aambeijen heeft, doet daar een fijn koortje om, met een mastworp vast aangehaald, en om de twee dagen wat vaster toe trekken, houd hiermede eenigen tijd aan, zoo zullen ze afvallen. Goed bevonden.

Voor zeere keelen der Koeijen.

Als de keel uwer koe zeer is, en van buiten onder de keel heel dik wordt, en begint te rotten, dan moet gij de keel van buiten tweemaal daags met zeep besmeeren, en eenigen tijd aanhouden, en gij zult wel beterschap gewaar worden. Goed bevonden.

Voor dikke keelen der Koeijen.

Zoo uw koe een dikke keel krijgt, als zij op de stal staat, dan slaat men wel twee palen voor op de stal, te weten een voet boven de aarde, en een voet van de schutting en ook een voet van de weeg af, zoo dat de koe daar aan kan wrijven, opdat ze daarvan doorbreken. Goed bevonden.

Voor Koeijen die staan te zwoegen, en somtijds eten.

Wanneer uw koe staat te zwoegen, en somtijds wel eens hoest en bij wijle nog wat eet, tapt haar dan wat bloed uit de hals, en maakt deze drank gereed: een oords kop vol pekkel uit uw kuip, doet daar een tinnen lepel vol Feneetse drieäkel onder, en

roert het wel onder elkander, giet dit uw beest in. 't Is goed bevonden.

Voor Koeijen die waterig zijn.

Als uw koe waterig is, en haar hart daar weinig van ontstelt, en één paf onder haar keel, en ook wel een groote buil onder haar buik krijgt, daar is weinig raad voor, maar zoo zij op stal staat, geeft haar dan tarwe meel en zemelen te eten, en steekt gaten in de builen. Goed bevonden.

Voor Koeijen die ruidig zijn.

Zoo uw koe ruidig is, moet gij nemen een pond reuzel, drie vierendeel zwavel, smeert haar 10 à 12 dagen tweemaal daags daarmee, laat haar dan 8 à 10 dagen staan, en wast haar daarna met best warm bier af, zet-hierna de deur van het achter eind open, zoo lang tot dat uw beest droog is, dan is zij genezen. Goed bevonden.

Om Koeijen te droogen.

Als gij uw koe droog wilt maken, neemt dan eek en olie van rozen, van elk een half musje, doet daar voor 10 stuivers aan goudschuim in, smeert het jaar en het kruis van de koe 2 à 3 maal daags daar mede. Goed bevonden.

Voor Koeijen, die aan de melk leggen.

Neemt een groote hand vol klijsbaden, met twee kannen bier, laat dit te zamen

een half uur zieden, en als het dan bekwaam is, de koe ingeven, men zegt goed te zijn, maar laten in de melk-uijers, en aan beide zijden een waterpot vol bloed aftappen, is bij mij het beste middel, daar ik vele mede geholpen heb, men geeft ze ook wel een metje tarwen meel in heete zoete melk geroerd gelijk voorgemeld heb, hetwelk ook goed is.

Dito raad.

Zoo uw koe gekalfd heeft en met het ligt blijft staan, dan moet gij uit de Apotheek voor 8 stuivers peper-olie halen, en geeft haar dat in, dan nog daar boven op een musje wijn-azijn, dekt haar dan warm toe, en om de twee of drie uren melken, tot dat de melk schiet.

Voor Koeijen, die draaijen in haar darmen hebben, of verstopt zijn.

Wanneer uw Koe een knik of een draai in de darmen heeft, of in het geheel verstopt is, en het niet wil deijen met die middelen, die ik voormaals heb beschreven, dan zoo moet gij nemen 7 à 8 Beetwortelen, en kookt die muf in schoon regenwater, als ze gaar zijn moet gij ze schoon uitdrukken, doe dat uitdruksel weder in dat water, als die wortelen er uit zijn gehaald, roert dit wel te zamen en laat uw beest dat warm uitdrinken. Goed bevonden.

Voor Koeijen, die ruidig of schurft zijn.

Veegt of rost dat schoon van haar af tot bloedens toe, neemt dan oude of bejaarde mans water, een mengelspot vol, een kop vol teer, een kop vol traan en voor twee stuivers aan zwavel, kookt dit een poosje over een klein vuurtje, maar roert zonder ophouden, tot dat het kookt en weder koud is, smeert hem hier tweemaal daags mede, 't zal beteren.

*Voor Koeijen, die tot de mond uitschijten
en pissen.*

Als men geen onderscheid kan bemerken, van hetgeen de mond of van achter uitkomt, neemt dan voor een stuiver mosterd en een sleepje karnemelk, en maakt dit al roerende warm, geeft of giet haar dit in, en om 't half etmaal drie musjes anijs ook warm gemaakt ingeven, ik heb maar ooit twee zulke koeijen gezien, en beide met deze drank geholpen.

E I N D E.

